

[Andningssvårigheter och andningsuppehåll](#)

Den här texten handlar framför allt om barn som är yngre än 12 år.

Du kan märka att ett barn har svårt att andas på olika sätt. Barnet kan ha svårt att andas in eller ut.

Barnet kan ha ett eller flera av dessa besvär:

- Andetagen är ytliga och snabba.
- Det piper, väser eller låter mycket när barnet andas.
- Det syns på kroppen när barnet anstränger sig för att andas.
- Barnets hud, läppar eller naglar bli bleka eller blå.

Det är vanligt att barnet även har hosta.

Det kan höras på andetagen när barn har svårt att andas. Det kan till exempel låta pipigt, tungt eller väsande. Ibland hörs ljuden enbart när barnet andas ut och ibland enbart när barnet andas in.

Ofta behöver fler muskler än vanligt hjälpa till vid andningen om barnet har svårt att få luft. Det kan synas på barnets kropp.

Muskelnerna används i magen och mellangärdet när barn andas som vanligt. Men kroppen kan även behöva använda musklerna mellan revbenen, vid nyckelbenen och i halsgropen när barnet har svårt att andas.

När musklerna används kan det synas genom att huden dras inåt vid de områdena när barnet andas in. Det kallas indragningar och är ett tecken på att barnet måste anstränga sig och kämpa för att få luft. Även näsvingarna på barnet kan dras in och ut eller fladdra.

Barnets hud kan bli blek eller blåfärgad om barnet inte får i sig tillräckligt mycket syre när hen andas. Ofta syns det blåa eller bleka tydligast under naglarna och på läpparna. Barnet kan bli svag i kroppen, bli mycket trött och svår att få kontakt med.

Andningsbesvär kan vara svåra att bedöma.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtomen och få hjälp med

var du kan söka vård.

Kontakta en [vårdcentral](#) eller en [jouröppen mottagning](#) om ditt barn har svårt att andas i samband med en infektion i luftvägarna, men mår bra i övrigt. Du behöver inte söka vård någon annanstans om det är stängt. Vänta tills den jouröppna mottagningen eller vårdcentralen öppnar.

Ring genast 112 om något av följande stämmer:

- Barnet har mycket svårt att andas.
- Barnets hud är blek eller blåaktig.
- Barnet har svårt att andas och huden dras in mellan revbenen och i halsgropen när barnet andas.
- [Du misstänker att barnet har fått något i halsen.](#)
- Barnet har svårt att andas, hög feber, mycket ont i halsen, vill helst sitta upp och har svårt att svälja sin saliv.
- Barnet har druckit eller andats in kemikalier, brandrök eller het ånga.

Små barn har smala luftrör. En liten svullnad av slemhinnorna kan göra att barnet får besvär med andningen.

Det finns flera sjukdomar och besvär som kan göra att barn har svårt att andas.

Att ha svårt att andas in beror oftast på att det är trångt i luftstrupen eller högre upp i svalget eller näsan.

Att ha svårt att andas ut beror ofta på att det är trångt i luftstrupen eller längre ner i luftrören eller lungorna.

Ibland kan det vara svårt att uppfatta om barnet har svårt att andas ut eller in. Ofta uppfattar man det som att barnet har svårt att få luft.

Barn upp till cirka ett år har små och trånga gångar i näsan. De får ofta nästäppa, även vid en lindrig förkylning. De får ofta svårt att andas när de är täppta i näsan eftersom de andas mest genom näsan. Det gäller framför allt barn som är yngre än sex månader.

Ju yngre barnet är desto besvärligare kan nästäppan bli. Besvären blir ofta värre när barnet ligger ner.

Barn som är täppta i näsan får ofta svårt att amma eller äta från flaska. Det beror på att de behöver kunna andas genom näsan samtidigt som de äter. Barnet släpper ofta bröstet eller flaskan om hen inte kan andas.

Det finns flera saker du kan göra [för att underlätta för ett barn som är täppt i näsan](#). Du kan till exempel ge näsdroppar med koksaltlösning eller prova att lägga en extra huvudkudde under bäddmadrassen.

Läs mer om vad du kan göra om [barnet ammar eller får mat i nappflaska](#) och har besvär att andas.

En del barn kan få krupp vid en vanlig förkylning. Då får barnet en hes, skällande hosta som gör ont och hen kan få svårt att andas. Det är svårast att andas in, och det brukar höras ett tydligt väsande och pipande ljud. Barnet blir ofta oroligt och ledset vilket i sin tur gör att det blir ännu svårare att andas.

Krupp beror på att slemhinnan strax nedanför stämbanden svullnar. När barnet ligger ner ökar svullnaden. Besvären kommer därför ofta när barnet har sovit en stund.

Läs mer om krupp och vad [du kan göra själv när barnet har krupp](#)

Luftrören hos barn är smalare och tunnare ju yngre barnet är. Det gäller särskilt för barn som är yngre än sju år. Därför kan redan en liten svullnad av slemhinnan göra att det blir svårt för luften att passera.

När barnet har svårt att andas ut brukar det bli ett pipande och väsande ljud. Barnet har också ofta hosta.

Orsaken kan vara till exempel en infektion. En [förkylning](#) eller annan virusinfektion kan orsaka [luftrörskatarr](#) eller [astma](#). Då svullnar slemhinnorna och de små luftrören kan dra ihop sig. Det gör att barnet får svårare att andas. Fysisk ansträngning och kall luft kan ge mer besvär.

Barn med astma kan också få svårt att andas om de kommer i kontakt med något som de är allergiska emot. Barnet kan till exempel ha en [allergi mot pälsdjur](#) eller en svår [allergi mot något livsmedel](#). Det är vanligt att barn som har astma också är allergiska, särskilt om de är äldre än två till tre år.

Även barn utan astma kan få allvarliga andningsbesvär om de får en kraftig allergisk reaktion. Det gäller särskilt om barn som har en svår allergi mot något livsmedel får i sig något som de inte tål.

Struplocksinfektion är ovanligt hos barn i Sverige. Det är en mycket allvarlig infektion som gör att struplocket svullnar. Då får barnet svårt att få luft. Barnet andas snabbt, huden blir gråblek och läpparna kan ibland bli blå. Barnet får svårt att andas, har mycket ont i halsen, har svårt att svälja, dreglar och får feber.

Struplocksinfektion orsakas av en bakterie, Haemophilus influenzae typ B.

Vaccination mot bakterien ingår i det [allmänna vaccinationsprogrammet för barn](#).

Barn kan ha besvär enbart när hen sover. Då kan det till exempel vara vanligt att barnet andas ansträngt och snarkar eller andas in ljudligt.

Läs mer om [andningsstörningar i sömnen](#).

Vid infektioner i de minsta luftrören eller i lungorna kan det bli svårt att få tillräckligt med syre i kroppen.

En orsak kan vara [lunginflammation](#). Både virus och bakterier kan orsaka lunginflammation.

[RS-virus](#) kan orsaka infektioner i de minsta luftrören. Det händer nästan bara hos barn som är yngre än ett år. En infektion med RS-virus kan också göra att barnet får uppehåll i sin andning eller slutar att andas. Det gäller framför allt hos barn som är en till två månader gamla eller som är för tidigt födda.

Andetagen blir snabbare och barnet tar ofta yttigare andetag när hen inte får tillräckligt med syre. Huden kan också dras in mellan revbenen och i halsgropen och näsvingarna kan börja fladdra när barnet anstränger sig för att andas.

Barnet får ofta kort, hackande hosta och blir blek. Vid kraftiga besvär kan huden få en blåaktig färg. Besvären brukar bli svårare ju yngre barnet är.

Barn som bara är några veckor till några månader gamla kan ha så kallad laryngomalaci. Det uppstår då ett pipande ljud när barnet andas in. Ljudet uppkommer och ökar ofta när hen anstränger sig, gråter, ammar eller har en infektion i luftvägarna. Ofta brukar barnet få alltmer ljudlig andning under några månader.

Andningsbesvären går oftast över av sig själv.

Det är mycket ovanligt men ibland kan barnet få svårt att andas och får svårare att öka i vikt som förväntat. Då kan barnet behöva en operation.

Ibland kommer andningsbesvär väldigt plötsligt.

Det kan ha [fastnat något i halsen](#) om ett barn helt plötsligt får svårt att få luft och får en intensiv hosta. Det kan vara livshotande. Be någon annan ringa 112 så att du kan starta hjärt-lungräddning direkt.

Att plötsligt få svårt att andas kan bero på att en del av lungan har fallit samman, så kallad lungkollaps. Lungkollaps är vanligast hos personer som är cirka tio år och äldre, särskilt hos långa och smala personer.

[Läs om vad du kan göra om barnet har fått lungkollaps.](#)

Så här fort andas ett barn vanligtvis i olika åldrar:

- Yngre än 1 år: 30-40 andetag i minuten.
- 1-2 år: 25-35 andetag i minuten.
- 2–5 år: 25-30 andetag i minuten.
- 5-12 år: 20-25 andetag i minuten.
- Äldre än 12 år: 15-20 andetag i minuten.

Ett barn som är sjukt kan andas snabbare än vanligt.

Det kan vara svårt att räkna andetagen, men var uppmärksam på om ditt barn andas snabbare än hen brukar göra.

Det är viktigt att räkna andetagen under en minut och när barnet är lugnt, helst när hen sover.

Du och ditt barn kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård.](#)

För att kunna vara aktiva i vården och ta beslut är det viktigt att barnet och du som vuxen [förstår den information ni får av vårdpersonalen.](#)

Alla barn ska få [vara delaktiga](#) i sin vård. Det finns ingen åldersgräns för detta. Barnets möjlighet att ha inflytande över vården beror på hens ålder och mognad.

Ni har möjlighet till [tolkning till andra språk](#) om någon av er inte pratar svenska. Ni har också möjlighet till [tolkhjälp om någon av er till exempel har en hörselnedsättning.](#)

Senast uppdaterad:

2023-09-04

Redaktör:

Jenny Magnusson Österberg, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Martin Jägervall, barnläkare, barnneurolog, BVC- och skolläkare, Barnkliniken, Växjö

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Luftvägarnas och lungornas viktigaste uppgifter är att transportera syre från luften till kroppens och att avge koldioxid från kroppen. Syre är nödvändigt för att cellerna ska kunna fungera.

Läs mer om astma, KOL, sömnapné och andra sjukdomar och besvär som kan göra det svårt att andas.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).